

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

XXXI. Eum, qui certus est, certiorari ulterius non oportet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA XXXI.

Eum, qui certus est, certiorari ulterius non oportet.

Quæres primò. Quis hujus Regulae sensus ?

ꝛ. Qui de re vel negotio aliquo scientiam vel indubitata[m] habet notitiam, aut saltem habere deberet, illum per denuntiationem vel insinuationem certio[re]m reddere necesse non est. Ratio est : quia frustra denuntiatio vel insinuatio exigitur, ut rei jam plenè cognitæ notitia habeatur.

Quæres secundò. Quæ hujus Regulae exempla ?

ꝛ. Sequentia : 1mò. in *Cap. si duobus. 7. de appellat.* hic proponitur casus: Latâ sententiâ uterque litigantium appellaverat, unus ad Archi-Episcopum, alter ad Papam ; appellans ad Papam de interposita appellatione partem adversam non certioraverat ; quia tamen Archi-Episcopus cum parte adverla de appellatione sciebat omnia acta post appellationis notitiam attentata esse declarantur. 2do. in *L. 1. de action. empt.* dicitur ; Si quis vendat rem servitute obligatam, & emptor hoc sciat, licet in emptione venditor emptorem non certioraverit de onere servitutis emptori tamen utpote scienti actio quanti minoris denegatur.

Quæres tertio. Quæ ab hac Regula exceptio ?

ꝛ. Si certioratio sive denuntiatio

non præcisè ad rei notitiam, sed ex juris dispositione ad formam vel actûs valorem requiratur, etsi de re aliunde constet, nova fieri debet denuntiatio.

Quæres quarto. Quæ hujus exceptionis exempla ?

ꝛ. Sequentia : 1mò vacante Ecclesiâ quidam Capitularium absens vacationem & diem electionis aliunde cognovit, qui nihilominus ad electionem vocandus est, ne contemptus pro electionis instet rescissione. *Cap. quod sicut. 28. de elect. 2do.* Clericus plura committit, propter quæ clericali privandus est privilegio, quo tamen ut privetur, prius moneri debet. *Cap. contingit 45. de Sent. excom. Clem. unic. de vita & honest. Cleric. 3tio.* Excommunicationem trina monitio præcedere debet, quamvis excommunicandus excommunicationis aliunde novit comminationem. *Cap. sacro. 48. de Sent. excomm. 4to.* Clericus concubinarius fructibus aut beneficio nisi præmissis canonicis monitionibus non spoliatur. *Trid. Sess. 25. de reform. cap. 14. 5to.* Venditor emptori ad evictionem non tenetur, nisi fuerit ab eo laudatus, ut loquuntur Juristæ, hoc est, de lite admonitus. *L. emptor. 8. C. de eviction. 6to* demum testamentum ex defectu testium est invalidum, si testes fuerint

quidem præsentis, non tamen ad hoc specialiter vocati & requisiti. L. hæres. 21. §. in testamentis. ff. qui testam. facere poss.

C A S U S.

Romualdus Canonicus Metropolitanus Trevirensis per plures annos Coloniam tanquam Sæcularis absque habitu & tonsura cum persona quadam velut uxore habitavit, ita, ut civis Coloniensis putaretur. Electoris Trevirensis morte & electionis die divulgatam Coloniam mansit, usque dum novus Elector promulgatus: & ut donatorum particeps efficeretur, postmodum electioni, eò quod contemptus fuisset, se se opposuit. (A) Capitulares Trevirenses objiciunt 1mo, quod ipsi mors & dies electionis sufficienter nota fuissent, 2do, quod ad electionem vocari non debuerit, cum non esset Canonicus, tum quod habitum & tonsuram à tot annis non portaverit. (B) Tum quod esset in matrimonio, ut est fama, & aliter à Coloniensibus nunquam habitus, (C) Tum quia ad minus concubinarius est (D) & dato, quod adhuc Canonicus esset, nihilominus vocari non debuisset, quia excommunicatus erat tum à Jure, tum ab homine, cum singulis annis, qui ad minus per bimestre residere nolunt, ab Archi-Episcopo Trevirensi excommunicentur: (E) Et ex hoc Nuntius Apostolicus Capitulum & electum ab imperitione Romualdi absolvit, electumque confirmavit, non obstante, quod Romualdus, ut dicebatur, appellaverit, & actu Romam ad prote-

quendam appellationem contenderit. (F)

(A) Si Romualdus Canonicatu privatus non erat, nec notoriè excommunicatus, sed in Sacris constitutus, quamvis mortem Electoris & diem sciret electionis, citari tamen debebat. *Cap. quod sicut. 28. de elect.* citatio enim non tantum fit ideo, ut dies electionis citandis innotescat, sed etiam ut canonicè ad electionem convocentur, & ex hoc capite *Regula* præsens non tenet.

(B) Per depositionem habitus & tonsuræ non ipso facto Canonicatu privatus est, *Cap. contingit. 45. de Sent. excom. Clement. 1. de vit. & honest. Cleric.*

(C) Si de facto matrimonium contraxit, sive in Sacris sit constitutus, sive non, juxta probabilem Sententiam canonicatu privatus existit, cum eidem ipso facto renuntiasse censetur: quantumvis alii distinguant, quod constitutus in minoribus ipso facto privatus sit, si uxorem duxerit, *Cap. quod à te. 3. Cap. diversis. 5. de Cleric. conjug.* in majoribus constitutus matrimonium contrahens, licet excommunicationem incurrat, *Clem. unic. de consang. & affin.* beneficium tamen ipso facto non amittat.

(D) Concubinatus lutum ipso facto Clericum non privat beneficio. *Trident. Sess. 25. de reform. cap. 14.*

(E) Ex-

(E) Excommunicatio à Jure uti & ab homine per mandatum generale lata trinam monitionem non requirit, sicut illa, quæ contra particularem ab homine pronuntiatur: *cap. sacro. 48. eir.* & ex hoc capite *Romualdus* ad electionem non erat vocandus. Præterea propter matrimonium contractum, de quo fama, usque dum non contractum probaret, irregularis, ideoque voce activâ & passiva privatus reputari debebat. *Arg. cap. is qui. de sent. excom.*

Quamquam alii hujus Capituli textum solum de irregularitate contracta ex hoc, quod quis in loco pænæ interdicti supposito celebraverit, quia specialiter odiosa est, intelligere velint.

(F) Nisi *Romualdus* frivole appellasset, Nuntius Apostolicus appellatio- ni, si eam factam esse scivisset, deferre debuisset, quantumvis eidem debite insinuata non fuisset *arg. cap. si duo- bus. 7. de appellat.*

REGULA XXXII.

Non licet Actori, quod reo licitum non existit.

Q Uæres Quis hujus Regulæ sen- sus?

R. Nihil in Judicio ad intentionem suam promovendam permissum est actori, quod non etiam reo ad exceptionem suam fundandam sit permis- sum. Ratio est: quia favorabiles rei, quam actoris sunt partes. *Reg. 125.*

ff. de Reg. Jur. Exemplum habes in cap. prudentiam 2. de mut. petit. ubi quia actor impetraverat literas derogationis contra reum cum clausulâ: appellatione remotâ, & ideo etiam reo coram eodem Judice delegato reconvenire conceditur appellatione remotâ.

REGULA XXXIII.

Mutare quis Consilium non potest in alterius detrimentum.

Q Uæres. Quis hujus Regulæ sen- sus?

R. Ille explicatus est in *Regula vi- gesima prima: Quod semel placuit, am- plus*